

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre. 10.—

Egy órára. 1.—

Videkre:

Egész évre. 12.—

Egy órára. 1.20

Egyes szám ára

Pécsen 4 kr., vi-

déken 5 kr.

Egyes számok

kaphatók minden

lapelérőn.

Pécs, 1894.

Péntek, május 18.

117. (1180.) szám.

Az oláhok mozgalma.

Ha az erdélyi oláhok mozgalmáról szóló tudósításokat sokan túlzotaknak tartják is, mindenesetre oly komoly és megfontolandó jelenséget képez az ott uralgó nagymértvű izgalom és a magyarság elleni agitáció, hogy azt továbbra túrni nem lehet. Régi hibája a magyarnak, hogy a nemzetiségi kérdésekhez lovasias természetéhez képest nagyon is keztyős kézzel nyúl; hiba ez, mert minden elnézőstünk és bünbocsánatunk dacára is ellenségeink száma nem esőkken és a magyar állameszme ellen merénylőtet szító agitátorok nem hallgatnak el a külföld előtt panaszaiikkal és lázító vádjaikkal, de azért is hiba, mert sokkal nagyobb államok, sőt magukat és nyelvtük műveltebbnek és kiválóbbnak tartó nemzetek a közük elő alig számbavehető nemzetiségi töredékeket val gyűlölettel üldözik, irtják és nyak, szokás, sőt még birtokviszonyok tekintetében is föltétlen meghódolásra kényszerítik.

Régen még volt már az alkalom adva, hogy a nemzetiségi bajok és visszaélések a népközlői törvény revíziója által orvosoltassanak, de éppen a népnevelés és közoktatás terén történtek a legtöbb mulasztások, oly szabadságokat és jogokat bírnak a

nemzetiségek az állam hivatalos nyelve és közigazgatási hatáskörével szemben, melyet semmiféle állam, ha érdekeit és a nemzeti egységet szívén hordja, el nem tűr. Sajnos, hogy tisztán ideiglenes, a választások alkalmával a kormány érdekében szükségeseznek tetsző, ideiglenes természetű politikai sikerek végett az erősebb nemzetiségi politika mind tovább melőzőve lett és a törvényhatóságok rendezése is elmaradván, még a közigazgatási uton is eszélyes és szigorú intézkedéseknek el kellett maradniok.

Mai állása szerint az oláh mozgalmának nem tisztán belügyi, hanem külügyi fontossága is van, mert ma már bizonyos, hogy a mozgalom Romániában tárt karokra talál, innen pedig a szálak elhuzódnak Oroszországba. Ma már nem elegendő a csendőrség és a közigazgatási hatóságok erőlyes föllépése, vagy a katonai segély alkalmazása, de egyáltalán az adminisztratív intézkedések is alig változtatnának a helyzetet, mert a mozgalom egyenesen politikai színezettel bír, az egy valóóságos lázadás, melyben az oláh nép, megváltatva és földulva román és orosz bünyös kezek által, csak eszköz, az intéző kéz azonban kívülről méri felénk a csapást. Erélyes diplomáciai föllépésre van szükség, meg kell a

velünk barátságot szinlelő kis Romániával értenünk, hogy a célba vett bünyös játékot tovább megtorlás nélkül eltűrnünk nem lehet, nem szabad és eltűrni nem is fogjuk. Ha pedig a mi szavunk már gyenge lenne, úgy bizonyára számíthatnánk a harmaszövetségből folyó viszony alapján a német császárság közvetítésére is, melynek szava Bukarestben bizonyára nyomatékkaal bír és nem egy könnyen fog megfontolász nélkül maradni. Oly általános megdöbbenést és megborítókázást idéz elő az oláh mozgalom hazánkban, az erdélyi dolgok oly vérlázító és megszerényítő hatásuak mindazoknál, kik az állam egységének és sörtetlen souverainitásának hívei, hogy ma már a magyar nemzet felsőbbsege, becsülete követeli a kormánytól a legszigorubb és legerélyesebb föllépést és pedig nem csupán ideiglenes övintézkedések alkalmazása által, hanem az állam tekintélyesebb kiféle való teljes érvényesítése által is, hogy így a forradalmi jellegű céltuzok és bünyös izgatások végleg elfojtassanak. És ha a mozgalom el lesz fojtva, akkor egy pillantra sem lesz szabad késni a szükséges közigazgatási és népnevelési intézkedések megtételével, biztosíték szerzendő az államnak úgy az iskolai, mint egyházi, községi és tör-

A „PÉCSI ÚJSÁG” tárcája.

A hősök.

Írta: Oláh Ida.

— A „Pécsi Újság” eredeti tárcája. —

Ejfel után már egyik sem tudott a szobájában megmaradni. Mintha csak összebeszéltek volna, egyszerre léptek ki a szoba ajtaján s lassan, egyforma óvatossággal esukta be mindenki maga után. A hosszú ámbitusnak a közepén aztán, a pokoli sötétségben egymásba ütöttek.

A két Tarczalynak a sötét hideg éjszakában meghallatszott, a mint a félelőtől összevaogtak a fogaik.

Az első perben az ijedségtől egyik sem tudott szóhoz jutni, de a másikban már Gábor, az idősebbik megszólalt reszkető, tompa hangon: Ki az?

Azt hitte az ördögöt fog feleletet kapni, a ki eljött, hogy megkezdje a harcot belkőert az anygá'ál.

Elek, a fiatalabb Tarczalay meglepetten morgogta: Gábor, mit keresel itt?

— Es te mit keresel itt? — szölt Gábor reszketve, felismerve az ösesse hangját.

Elek felelet helyett belő füzte karját a Gáboréba. — Gyere menjünk a szobába.

Gábor összerakódott. — Nem, szölt sebesen — menjünk a tiedbe; fázom s nálam ninesen tűz.

— Nálam sines — felelt hazo'va Elek.

Az ámbitus egyik részéből élénk világosság esett e perben a két testvére s csak megdöbbenve futották át tekintetükkel egymást.

— Mit akartál? — hangzott egyszerre a kérdés a két férfi ajkáról, a mint egymás dült arcára néztek, de felelet helyett kezét szorították melegen, gőreszővel s aztán egymás keblére vetették magukat.

A januári hideg dermesztő szél sík-kongva szalagolt a hosszú ámbitus felhőrszlopai között s a két Tarczalay szakkállán jéggé fagyott az a két meleg könyvesep, a mi szemüekből hullott oda.

Gyere — szölt Gábor, megfogva az ösesse kezét — nézzük meg, mit esünl ilyen későn Mari, világosság van még nála.

A rosszul függönyözött ablakon át az a látvány, a mi a két Tarczalay elő táruult, újabb könyvet esalt szemüekbe.

Huzok, az egykor híres szépség Tar-

czaly Mari, ott ült az ablakkal szemközt' elmerülve egy Krisztus-főnek a nézésébe, a melyt himezett. Előtte még egy művésziös himzőző oltár-takaró volt szét terítve, s egy nyitott imakönyv, rajta az olvasóval s odább egy kis elefántesant feszület.

A mi előtte feködt, az töltötte be a „szent örültnek”, a hogy a faluban neveztek, egész életét. Imádság és szent munka.

Husz évvel ezelőt, mikor a szép Tarczalay Marinak még fekete fűrtjei, bírszony síma orcája, még fényes szemei voltak, egyéb töltötte be az életét. Szerdem és boldogság, vágy és remény, a mit egy másik szép léány, Mari legjobb barátja rabolt el tőle.

Azóta aztán imádkozik, Krisztus fejeket himez, (a mibe mindig van egy vonás a esalfa vélegény, a delegg Arki Dénese komoly, szép arcából), templomokat épített, meg addig mindig adott a szerényeknek, míg a négyezer hold Dumameléki földre a zsidó rá nem tette a kezét.

A két Tarczalay megtörtülő nyedves szemét s halkán, szó nélkül fordultak el az ablaktól.

A eselő-szobában éppen egyet ütött az óra s a testvérek összerakódtak.

Gábor a fal mellett tapogató'zva rá-

vényhatósági téren befolyását, ellenőrzését a legkiterjedtebb módon gyakorolhatni. Mindenekelőtt pedig a magyar nyelvnek, mint hivatalos nyelvnek uralkodó jogát kezdve az anyakönyvvizetéstől a községi igazgatási számadásokon keresztül a törvényhatóságok tanácsterméig.

Mihelyt a nemzetiségi politika öntudatosabb és előrelátóbb lesz, önként, mintegy maguktól kiáltnak fognak a szükséges reformok s ha azután az azokban biztosítékul kikötött államintézkedések szigorúan végre is fognak hajtatni, akkor remélhető, sőt biztosra vehető, hogy minden el-előt elsumol és a nemzetiségi és belátandjak, hogy jöletüket, bekeijüket eskakis a magyar állameszméhez való hű ragaszkodás biztosíthatja. Sokan vaskézeket kívánnak a fölkorháesolt szenevedelyek megfedezésére. mi azt tartjuk, hogy elegendő ehöz egy előrelátó, okos és tapintatos, de egyszerűsággal érlely nemzetiségi politika inaugurálása, mely a mai viszonyok fejleményei folytán többé már nem is kívánság, hanem oly követelmény, mely elől többé kitérni nem lehet.

Üzérkedés a sajtóval. Már ismételen foglalkoztunk azokkal a sajtáságos és bizony elege szomorú viszonyokkal, melyek a budapesti napilapok nagyszáncának üzlet viszonyait érkelesi és anyagi szempontból egyaránt a legvalóságosabbnak tünetik fel és a hírlapiprodalmi munkások java részét erősen kompromittálják. Az üzérkedés a sajtó organumával egyre botrányosabb lesz, a demoralisáció egy a lapoknál mint üzleti vállalatoknál, mint a journalistáknál, a toll szolgálatára nevez mindinkább terjed úgy hogy a sajtó érkelesi tekintélye, megbízhatósága és úgy elvi mint politikai magatartása iránti hűségereze fokirtekra süllyed s a sajtó egészen vege elvezetven érkelesi hitálmasságának karakterét inkább egy felémes zsaroló jelleggel veszi magára. Sajnalatos állapotok ezek s a mig a sajtó mindenek megta-

lálja a gyögymódját és arkanumát saját hibáinak, bajainak, visszaéléseinek orvoslására, megszünetesére absolute nem tesz semmit, de még a kísérlettel is tartózkodik. Így a botrányok egyre szaporodnak, de a botrányok leleplezése, és inkább kenyerkerdes mint jól megerlelt, érlely feléles. Nekünk, itt a vidéken, semmi közünk nem lenne az egyre szegenyetesebbnek tetsző helyzethez, ha végre mi is nem volnánk egy része, bár csak jelentektelen része is a sajtonak és így a közvelemény kárhözható szava közvetve minket is nem érne. A tiszta érkeles nevében tehát és ennek impulzusa és követéseit inditvatva emeljük fel szavunkat a sajtó terén folyton szaporodó visszaélések, ellen, mely föleg a lábrakapott pajtáskodás, éltelenség, álváló eszközökkel, való üzleti verseny szövetségeiből származik, hozzájárulvan az is, hogy a sajtó munkásainak nagy része minden késztütség, szakismeret és a vagyoni függetlenség legkisebb garanciájánélkül lép a terre és a tégton meghódítottnak kepzelt tért mindenképpen kizsákmányolja úgy viselkedven és itelkedven mintha hivatótt érkeles-biraja lenne eleveneknek és holtaknak, tekintélynek és munkásságának, szellemi és anyagi érdekeknek. Publicistika tekintély, jogász szakember, politikai faktor akar lenni ma, sőt az is, minden újodás és corrector és minden füzüpoeta. Nincs előttünk semmi szent, se állás, se név, se vallás, se mult se élet-küzdeme. Valóban undor fogja el az embert, ha egyes nagyszajú, tekintélyes és hangadó lapnak szerkesztősegebe lép s ott színről-színre megismeri azokat, kik Magyarország közveleményét csinálni magukat hivatóttanak tartják s a kiktől az ország jellemben, tudományban és tekintélyben jeles férfiak függni kenytelenek. Nagy mindenfelé az érkelesi romlás és a szellemi hanyatlás: lazaság, könnyelműség, napraforgás, otromba phraszis állandósított dolgok s az igazí késztütségéig vagy ideális lelkesedéssel dolgozó szerényen e hátterbe kenytelen vonulni. De ha az ország legelső tudományos intézetében, az Akademiában eltürik a legmerészebb plagiátum, ha a lapok szerkesztősegeibe nyugt belespek van a legketesebb existenciának és a masshonan elakolbolított proletáriátségnek akkor hogy is lehet eszdelkőzni azon hogy a sajtó viszonyai egyre romlottabbá válnak? Mashol, más

országok sajtójánál is mutatkozik kezdetek és bomlási tünetek, de gyors segelelyel sájnvala lett az állapot: irói szöveketzek, becsületigény szabályok, kartellek által sőt a képesseg előtanulmány és érkelesi élt biztosítékának meghatározásával. Nalunk mindez hiányzik de sőt még a tisztességes és független elem kísérletet sem tesz azok meghonosítására, hiszen az „Otthon”nak nevezett egylet minden egyebé mint oly irói szöveketzet, melynek magasabb, érkelesi céljai és törekvései lennek. Várhatunk-e az orvoslással meg továbbra is? Nem és nem! És nem is kététkedünk, hogy e helyzet mielőtt tisztulni és javulni fog és a magyar sajtó visszanyeri régi jó hírét és érkelesi tekintélyt, de még a kivételek is megszünnek egészen.

Adózó iparosok figyelmébe. A város tanácsa a következő hrdetményt becsatótta ki: 7287 sz. 1894. Hrdetmény. Melynel fogva alulirott városi Tanács részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy az 1894. és 1895. évekre újból kivetőndő 111-ad osztályu kereseti adó kivetes alapjául szolgáló adó kiszámítási javaslatokat tartalmazó kivetési lajstrom, az 1893. évi XLIV. törvénycekk 18-ik §-a értelmében t. évi május hó 17. napjától számítandó 8 nap alatt vagyis e hó 25-éig bezárólag a városi penztári hivatalban közsemlere kivetelesnek, — amiért is figyelmézetnek az érkelektek, hogy jogukban áll a kitétt lajstromot a hivatalos órak alatt betekinteni s az abban foglalt adójavaslatokra nevez eszreveteleiket szóval a kivető bizottság előtt, vagy irásban a tek. pénzügyi igazgatóságnál előterjeszteni. Együttal közhírre tetetik az is, hogy az adókivetés tárgyalás a városi tanács-ház közgyűlési terebén f. hó 28-ik napján délután 3 órakor veendi kezdetet, mely napon az alkusz és ügynökök, asztalosok, badogosok, borbélyok, herköcsisok, bogrúrok, csemlentalp készítőek, eszmiadiak, zipeszek, dohányvarosok, fehérmű mosók, fényképeszek, cezetgyárosok, fuvarosok, husarosok, liszteszek, kádárok, kavéméreszek, kárpitosok, keztűsók, kertészek, kereskedők, korcsárosok, könyvkötők, kovácsok, lakatosok, lisztkereskedők és malomberők kereseti adója — a reákövetkező napon vagyis e hó 29-én szintén délután 3 órakor a mérsarosok,

talált szobája ajtajára s mindketten beléptek rajta.

Az azölegény mások pedáns rendű szobájában most a legnagyobb rendtelenség uralkodott. Szétszórt irományok, megkezdett levelek az irasztalon, több tized esözse félig kiürített tartalmukkal a kályha tetőjén, könyv a polcokon s egy megtöltött revolver a kályha melletti kis asztalon hevert.

Elek összehorogzott, a mint szette-kintett a szobában s eözbe jutott a saját szobája, a mely ezzel teljosen megeözgyo rendtelenség és zavar színyomatát viselte.

Gábor eltárlalta ösesének gondolatát. — Nalad is így van? — kérözte keserü mosolylyal.

Elek igenölög intett s leült a kályha mellett álló karosszékebe. Gábor meg leve szemközt egy másikba. Egy ideig egyik sem szólt semmit, csak néztek mervezen a lámpa sárgás, bagyadott világát. Végre Gábor egy söhajjal megszólalt:

— Hallod-e, Elek — fordult öseséhez — mi nagyon hitvány emberek vagyunk.

— Azok vagyunk, — söhajtott ez keserü bünbánattal.

— Es gyaviák is, — tette hozzá az idösebb Tarzaly. — Mi lett volna szögény Mariból?

Elek újra söhajtott, s ránézett bátyjára. —

— Hát te is, te is megakartál halni? — kérözte halkán.

— Mog, — felelte Gábor. — Mikor összetárlóztunk az ambuláson, hozzád akartam menni valami ürügy alatt, hogy még egyszer lássalak, s azután — ez — elvégezted volna mindent, — mutatott kezével az asztalon helyerü revolverre.

— Nékem is ilyen szándékom volt, — sutogta Elek — de az Isten nem engedte megtörténni. Adassék érte az ö szent neve; mi is lett volna Mariból, ha mi mind a ketten meghalunk?

A testvérek tekintete melegen ölelkezett össze s újra hallgatásba merültek. Mindegyiket elfoglalta saját gondolata, a mi esodlatos módon, mint minden tettök és örzök az életben újra tállakozott.

Annak a sajtáságos egyforma örzésnek, természetnek és gondolkozásomódnak használatosága foglalta elméjüket, a mi életöknek minden lépésén összehozta őket.

Minden föltünölög vagy jelentéktelenebb, erősebb vagy gyöngébb örzés egyformán jelentkezott nálók.

E olyan szépen, egyenletesen összeöveztettek mindent az életben eddig még egymás között.

Elkezdve a semmitveles beteges hajlamától, a mi ugyan az egész Tarzaly familia férfi ágának jellemző tulajdonsága volt, az ember legerösebb szenevedelyeig, a szerelemig, minden közös örzés és minden kiegyeztethető volt közöttük.

Szeretni is egyszerre szerettek és egyet és lemondtak róla mind a ketten egyszerre, hogy egyik se legyen boldogabb, vagy boldogtalanabb a másiknál.

Es most, a katasztrófa végpéereben is megmentették egymást a haláltól.

A két Tarzaly látra dölt szökében s lehuntyák nedves szemekoit, hogy elérjtsék a belé tödlöl könyveszeppetek.

Egymásután öttötte el az óra a fertályokat, s végre az öfjelutáni két órát s a két Tarzaly még mindög hallgatótt. Végre Elek megszólalt fitós borzongással: Nagyon hideg van itt!

Gábor feállt, gyufát, papírt keresett elő, s megrakta a tüzet a kályhában. A tűz élénk lángja mellett felmegeözve s kissé neki bátorodva Gábor újra felvette a szót.

— Mond Elek, mit tartasz te a mi életünk felöl?

— Azt, hogy elhibáztuk; — söhajtotta Elek.

Gábor szomorúan eszögesszette lo fejét.

nyergesek, órárok, orvosok, rézöntők, szeteszalada, sárosok, sórgyár, sütők, szobafestők, férfiak és nők szobok, szállásai, üzletek, szatócsok, szájgyártók, tejszarnok, ügyvedek, zongora tanítók, vállalkozók, vargák és szibarosok, — nemkülönben a takarékpénztári jutalek után fizetendő III. oszt. adó — végül pedig; f. évi május hó 30-án, ugyan delutáni 3 órától a nyilvános számadása kötelezett vállalatok, egyletek és a bányatársaság adója fog megállapítani. Pécs, 1894. május hó 15-én. Pécs szab. kir. város tanácsa.

Kossuth-szobor Pécsen.

A pécsi „Kossuth-szobor“ bizottság a következő főhívással bocsátja közre az alábbi íveket:

„Emléjünk szobrot Kossuthnak!
Ez a hazafias eszme lelkesítsen most bennünket, ezen eszmének testté válása legyen a közel jövőben egyik legfőbb célunk.

Az ország szívében — Budapest — emelendő szobor költségei a magyar nemzet hálás érzésének kifolyásaként biztosítottnak látszik immár, de illő és nemes dolog, hogy az új Magyarország legnagyobb megteremtőjének a vidék gécpontjain is álljon emléke!

Lebegjen előtűnik a szép tettekben a külföld példája, mely nagyjait minden nevezetesebb helyen megörökíti!

S ki tagadná, hogy hazánk délnyugati részének Pécs a legnevezetesebb helye?

Álljon tehát Kossuth szobra itt is!
Lelkesítsen bennünket most az a gondolat, hogy majdan látva a lángelkű és önzetlenségben páratlan nagy hazafit megörökítő szobrot: új erőt, új lelkesedést merítsünk sokat szenvedett édes hazánk jólétéért és naggyáteléréért való küzdelemre!

A Pécsen létesítendő Kossuth-szobor gyűjtőveit a bizottság szétküldte és ennek nevében és megbí-

zásából fordulok Pécs sz. kir. város és Baranyamegye hazafias közönségéhez azzal a kérelemmel, adakozzék a szent célra kiki tehetségéhez képest, járuljon ehhez a szegény ember filléreivel, a gazdag nagyobb adományával, hogy e mű létrehozásában része legyen szegénynek és gazdagnak egyaránt.

A szoborra szánt adományokat akár az írtakot uraknak, kiknek névsorát a hírlapok közölni fogják, akár közvetlenül a pécsi kölcsönös segélyező egyesületnek kérem beküldeni. — Minden adomány hírlapilag nyugtázza lesz.

Kossuth hazafisága és kitartása legyen munkánkkal.

Erreth János,

a pécsi Kossuth-szobor bizottság elnöke.*

Kivonat a pécsi „Kossuth-szobor“ bizottság végrehajtó albizottsága által Pécsen 1894. évi május hó 10-én tartott ülés jegyzőkönyvéből.

I. A gyűjtés eszközésére az alant írt utca-beosztással a következő urak felkérése határozottat ol:

Erreth Kálmán és ifjú Erreth János, Alsó- és Felső-Malom és Sörház-utca; dr. Bodó Aladár és dr. Ronáky Kálmán, Megye- és Plebánia-ú. és Plebánia-köz; dr. Egy Béla és Németh József, Apáca-ú., Scitovszky-tér és Vörösmarthy-ú.; Kindl József és Reeh György, Boltiv-köz, Kazinczy és Király-ú.; Blauhorn Antal és dr. Toldy Béla, Széchenyi-tér; Jeskó Alajos és Pap Zsigmond, Citrom, Deák és Kert-ú.; dr. Blum Béla és dr. Jobszt László, Mária és Mór-ú.; Reberits Imre és Szieberth Nándor, Kis- és Nagy-Flórián, János és Bástya-ú.; dr. Krasznay Miklós és Zsolnay Miklós, Ferenciek, Hunyadi, Gyar-ú. és Jókai-tér; Herberth János és Szantner Gusztáv, Kossuth Lajos-utca; Pintér J. és Wertheimer Jakab, Buzatér, Siklósi ország-ú. (Mór-utcaól a Hazatérig), Fűrdő-ú.; Mazaly József és Ráth Mátyás, Indóház és Majláth-ú.; Stern Károly és dr. Záray Károly, Irgalmasok-ú. és Majláth-tér; Szuly János és Ulay Mihály, Iskola, Káptalan és Szepesy-ú.; Sirisaka Andor

és Várady Ferenc, Kálvária és Kaposvári-ú.; dr. Miltényi Miklós és dr. Nick Alajos, Kisfaludy, Perzel és Gábor-ú.; Nendvich Andor és Rauch János, Klímó, Radonay és Batory-ú.; dr. Mutschbacher Viktor, dr. Perls Armin, Lyeuum és Nepomuk-ú.; Kovács János és Jankovits Hugó, Pálavá-utca; dr. Gereze Péter és Zavaros Péter, Pappnévelde-ú.; Mihályóti Antal és Szvácsok Mihály, Petrezselyem-ú.; dr. Nemes Vilmos és Weiler N. János, Siklósi és Czinderei-ú.; Dischka Győző és Kelemen Mihály, Terež és Zrinyi-ú.; Dollinger Andráis és Rupprecht Nándor, Vásár-tér; dr. Ferenczy László és Kisaszendy József, Anna és József-utca.

A következők u.n.: Burghardt József, Eizner Dézsi, Graumann János, German István, Jirányi József, Jirányi István, Koncz Andráis, Kasza Ferenc, Lill János, Nagy Gádó József, Papp József, Rozsits Sándor, Raus József, Skolnik Ferenc, Szelman Győző, Tiffenbacher Nándor, Vég Andráis öreg, Vidákovits György a következő utcákban leendő gyűjtésre kéretnek föl, meghatalmazván őket, hogy magukat a szükséghez képest kiegészítsék s hogy az utcák beosztását maguk eszközöljék.

Agoston, Agoston-tér, Alsó-Balokányi, Alsó-Havi, Alsó-Putlura, Antal, Battyányi, Barátur, Erzsébet, Farkas-István, Fehérváry, Felső-Balokányi, Felső-Havi, Felső-Putlura, Felső-Vánház, Ferenc, Gáspár, Grindler, Halász, Harangöntő, Hatház, Hegyalja, István, Károly, Katalin, Kis-Boldog-Asszony, Könyök, Lámé, Lécszszegvár, Major, Mandula, Márton, Minden-szentek, Orsolya, O-temető, Pajta, Péter, Pucher, Rét, Sándor, Szikla, Szőlő-köz, Szőlő, Tettey-tér, Tettey, Zidina-körméke, Zsolnay, s a budai külváros esetleg itt föl nem említett utcái.

A következő urak, n. m.:

Czirják Antal, Czirják Ignácz, Dobszay Antal, Göbel Kálmán, Horváth Kókán György, Horváth Géza, Hartl Ferenc, Marschel N., Ott Márton, Ott Béla, Schmeizer Ferenc, Tamásy Ferenc, Wachauer Károly azon fólhatalmazás mellett, hogy magukat a szükséghez képest kiegészíthetik s hogy az utcák beosztását önmaguk eszközöljék — a következő utcákban leendő gyűjtésre kéretnek föl:

Árpád, Alajos, Atilla, Bálies, György, Kaszárnya, Kis-Király, Kis-Gyüd, Kis-Kereszt, Kis-Rökus, Körház, Makár, Mező-

— Mit gondolsz, nem lehetne még helyrehozni ezt — a hibát?

— Nem hiszem. Minden túlság magában foglalja, vagy okozza a rosszat. Nem kell volna a Mari szerencsétlen hőbortjának engedelmessékedniünk. A templomok építéssé, zárdák és szegények segélyezése koldussá tett bennünket s holnap, ha megütik a dobát háznak felett, elmehtünk mind a hárman koldulni.

Gábor hevesen ütött a szék karjára.

— De nem megyünk. Segíteni kell magunkon.

— Régen meg kellett volna ezt tennünk — mosolygott Elek szomorúan. — Most már késő. Mi soha életünkben nem nem dolgoztunk.

— Dolgozunk ezután — szolt Gábor egész tüzzel. — A mi késik, nem múlik. Egy Terealy sem meg nem halhat gyáván, sem el nem zülhet nyomorultan a szegénység miatt.

A fiatalabb Terealy meglepetten nézett bátyjára.

De hát minő dolgot szántál te nekünk, az ást, kapát vagy talán a tollat? — kérdezte keseri gunnyal.

— Az utóbbit — felelte Gábor. — Elmegyünk a megyéhez, szolgabírók leszünk, alispánok, meg ki tudja, még főispánok is lehetünk.

Elek főnnakadt szemekkel nézett bátyjára, s hangosan elnevette magát.

Valamivel több élettapasztalata volt, mint Gábornak, fiatalabb korában egyszer kedvet kapott az utazásra s oda barangolt el világban egy esztendőre; s a látás és tapasztalás egészségesebb gondolkodásmóddal ruházta föl némi tekintetben, mint amaz.

Gábert sértette a kacaj s kedvetlenül nézett ösésére.

— Ne haragudj — felelt ez, észrève a szemhéjnyom pillantást, — de te sok tekintetben nem ismered az életet. Édes Gábor, mi sem szolgabírók, sem alispánok s legkevésbé főispánok nem leszünk sohasem. Szegények vagyunk Gábor, nagyon szegények, ezen egyszerű ok miatt nem történhet meg ily alakban munkálkodási vágyad.

— De vannak barátaink, nagy nevű és állásu rokonaink, igénybe vesszük azoknak a segítségét, közreműködését, hogy boldoguljunk.

— Igen, ha egy vadászati kirándulásról, vagy egy fogat megvásárlásról lenne szó, akkor igénybe vehetünk barátaink és rokonaink segítségét, de így nem számíthatunk rájuk. A szegénynek nimesen barátja, a szegényt nem ismeri senki.

Gábor reményvesztetten sóhajtott föl, — de hát mit tegyünk? Minő állásra lehetne mégis legtöbb kilátásunk, a melyhez nem kellene senkinek a segítsége?

Elek egykedvűen vállalt vont.

— Egyszerűen napidiasoknak kellene lennünk.

— Soha! — kiáltott Gábor szenvedélyesen s felugrott székéből. Izgatottan járkálni kezdett a szobában, s abba hagyta a beszédet. Gábor jött, ment hevesen a szobában s Elek tenyerébe hajtott fejét ült helyén.

Egy idő múlva Gábor megállt Elek előtt.

— Öcsém! — szolt hozzá dult arccal — mégis egyetlen mentő eszközünk marad, — a halál!

— Nem! — felelte Elek szelid határozottsággal, — nem halhatunk meg Mari miatt. Hogy pedig egyikünk meghaljon, a másikat meg éljen, hogy az egyik boldog legyen, a másik meg szenvedjen, ezt az egyenlenséget régen elvetettük mi magunktól, bátyám! mi mindig szerettük egymást s szeretni fogjuk ezután is.

— Igazad van! — sóhajtott föl Gábor vad fúdalommal s elvette magát újra előbbi helyére.

A kályhában az utolsó darab üszök

szél, Miklós, Nyil, Ráczváros, Radnics, Rókuslaja, Rókus, Sáncz, Szigeti országait, Tábornok, Tábori, Vilmos, Vitéz, Xaver (s a szigeti kultúrára esetleg itt föl nem sorolt utca.)

A kivonat hiteles:

Dr. Rónaky Kálmán
bizotts. jegyző.

HIRROVATUNK.

Pécs, május 17.

A „Pécsi Dalárda” fumei utja. Általános lehangoltságot okozott Pécssett az a hideg, merev, sőt valjuk meg öszintén, az a visszatartott modor, melyben a „Pécsi Dalárda” a fumeiek, illetőleg az országos daláregyesület részéről Fiumében részesült. A mi dalegyesületünk hírmeve, legközvetlenebb és magas fölélemelkedése a többi dalegyesület fölé az irigység érzetét ébresztette föl, legkivált a „Budai Dalárda”-ban, mely mint az ország központjának dalegyesülete nem bírta tovább elcsenvedni, hogy egy vidéki daltestület őt hibern, tekintélyben és dícsőségben fölülmúlja. Közöséges intrikákra szövetkezett a központi bizottsággal, mely a budai dalárdának hű szövetségese, hogy megtépje dalegyesületünk hírnevének koszorúját zászlaját; a központ által megnyerte e célra a fumei dalegyesületet is, mely a budai dalárdának egyik előbbi látogatása idejéből jó barátja és ezen egyesült intrika következménye volt, hogy minden megtették, hogy a dalárda ne is menjén Fiuméba, hogy ott ne énekelhessen, hogy tudomás se vehessenek róla, hogy, mint 30 év óta mindig, ma sínes dalégyesület az országban, mely megközelítheti a mi dalárdánkat! Ha ez nem állana és a tényezők ezt nem tudnák, miért lett volna az az aknamunka, melyet dalosaink ellen Budapesten és Fiumében kifejtettek. Az aknamunka megteremtette gyümölcsét, de az országos dalégyesületnek, melyet a pécsi dalárda segített nagyvált tenni, meg fogja ingatni létalapját. Hoffert kibuktatták a juryból; de belátva e nagy hiba következményeit, másnap egyhangulag válaszítottak meg, azonban már késő volt, a serelem megcsúszott és ezt jóvá tenni nem lehetett. Bathlyányi Lajos gróf, fumei kormányzó azért jelent meg az ismerkedési estélyen, hogy a mi dalárdánk énekében

is kiadul, egyiknek sem jutott észébe újra föléleszteni a tüzet. Kis idő múlva a lámpa világa is utolsó vergődött, mint a haldokló teste s a két Tareczya a sötétben maradt.

Nem vették észre. Se nem láttak, sem nem hallottak, csak időnként valami faldoklásokról sőt hágyta el ajkukat.

Négy óra felé Gábor észorult hangon megszólalt:

— Elek, mennyi fizetése van egy díjoknak?

— Harmine forint — hangzott a tompa válasz.

Gábor főnhangon gondolkozva, halak számlálta: Harmine, két embernek hatvan forint. Ezelőtt tíz évet a lovászoknak adtam ilyen fizetést.

Pont öt órakor, a hogy elhangzott az óra ütése. Gábor fölállt, gyertyát gyújtott s oda ment Elek elé.

— Elek! — szolt megfogva testvére kezét — dolgozni fogunk havonta harmine forintért. Legyözzük a magunk büszkségét s élni fogunk hungarkért. A világot és annak előlételevél nem fogunk törődni. Megvettük azt.

— Ennél nem tehetünk okosabbat — felelt Elek s a testvérek szenvedélyesen ölelkeztek össze.

gyönyörködjék, de a pécsi dalárda a serelem megtörténte után, kivonta magát a minden nyilvános szereplésből és ezzel a dalünnepély művészi színvonala tetemesen alászállott. A fumei dalegyesület elnöke, Berghofer igazgató, később pedig Lung György, az országos dalégyesület elnöke, ki mint ilyen a budai dalárdának is tagja, sietett fölkeresni a pécsi dalárda elnökét, Aidinger János polgármestert, kérve őt, ne tekintsek a történeteket sérelemnek és elégedjenek meg az elégtétellel, melyet mindenki megadni íparkodott, de a mi polgármesterünk szokott ösztönzésével kijelentette Lungnak, „hogy a pécsi dalárda és az országos dalégyesület e téren többé találkozni nem fognak, mi magyarán annyit jelent, hogy a pécsi dalárda kilep az országos dalegyesület kebeleiből” és jövöben tartózkodni fog minden oly testülettel való közösségtől, mely irgy szemmel nézi egyik dalegyesületnek jól kiérdemelt dícsőségét és örönek érejelét a budai dalárdának akarja a dícsőség pálmáját nem kizárólag a művészet és tudás érejelét, hanem esel és intrika segítségével megszerzeni. Am legyen övek a dícsőség. Közöséges népdalain versenyzett a budai dalárda és, annit az élre meg volt alapította, neki is jutott az első díj, melynek értékeiből a történet sokat, sokat lennének. A pécsi dalárda példáját követni fogja a kitűnő egri daloskör is, mely szinten kilep az országos dalégyesületből. Akkor azután a budai és a debreceni dalárdák ölelkezhetnek és osztózkodhatnak a dícsőségben. Nem fogja babaerjüket senki sem megtépni. Mi a teendője a pécsi dalárdának a történet után, arra legközelebb lesz alkalmunk bővebben utalni.

A pécsi terparancsnokságot Rozsa Bertalan vezérernagy két hora terjedő szabadságolása alatt Schlippenbach Istvan gróf andarparancsnok vezérernagy vette át.

Hymen. Grünbaum Sándor dr. dardai orvos eljegyezte **Kadisch** Stefánia kislánnyal, **Mendl** Lajos dr. Baranyamegye tiszti főorvosának unokahugát Pozsonybol. — **Szekély** Ede dr. pécsi ügyvéd eljegyezte özv. Neugebauer Adolfné új-szivai földirtókosnó leányát, Reginát.

A városi kölcsönök konvertálása. A belügyminiszter hozzájárult a városi törzstőke-visszafizetések tervezett reformjához. E szerint a város tulajdonát képező törzstőkeből gyümölcsöző befektetésekre felvett 263,714 ft előleg évi 8472 ft 81 kr. összegegel fog törlesztetni; ebbelen a nem jövedelmező befektetésekre és költségekre előlegként 406,062 ft 13 kr. 1 f. évi januártól számítandó 48 év alatt fog visszafizettetni olyként, hogy a f. évtől számított 6 évben évi 2296 ft 58 kr., a következő 6 évben ez összege kétszerese, a következő 6 évben háromszorosa és így tovább emelkedő arányban terített vissza a végleges törlesztésig. A miniszter hangsúlyozza, hogy esakis a város szorult anyagi helyzetére való tekintettel egyezik bele ez új törlesztési módba, azon kikötéssel, hogy az szigorúan betartatik és változás alá nem kerülhet. Egyuttal figyelmeztet a városnak, hogy a törzstőke jövedelmezőzése céljából jobb volna állami értékpapirokat vásárolni és az a tárgyban hozandó határozatrol elvárja a közgyűlés jelentését.

A főjegyző betegsége. *Majorossy* Imre városi főjegyző, ki több mint egy hete fekszik betegben, már annyira jobban van, hogy az időközben felszaporodott hivatalos ügyek elintézését holnap pénteken ismét megkezdheti. Betegségének ideje alatt *Neudtvich* Andor I-ő főjegyző helyettesítette.

Hülyék és gyenge elméjűk intézete Pécssett. Ma a belügyminisztérium megbízásából *Fran* J. dr., a hülyék állami intézetének igazgatója Pécssett a polgár-

mesterhelyettesnél és előkelőbb orvosainál tiszteltet, hogy azokkal egy Pécssett fölállított hülyék intézete tárgyában értekeztek. A belügyminiszter ugyanis a jövő évi költségvetésbe Czizerer Kornél dr. osztálytanácsos és egészségügyi előadó indítványára nagyobb összeget vett föl, hogy Magyarország különböző vidékein az országos hülyék intézetének 10 főkját állítsa föl, hol a vidék helyi és gyöngye elméjű gyermekei ápolást és iskolát találjanak, mely elmeheli fogyatkozásait alapos orvosi kezelési és szakzeri tanítással hozza helyre. A kormány a városoktól csak a szükséges helyiségek átengedését kéri, a berendezés költségeit pedig maga fődözi. Tekintetbe véve, hogy Magyarország 22000 hülye van, mindjárt kitűnik, mily kiváló fontosságu és humanisztikus szempontból rendkívül áldásos ezen hülyék intézetének fölállítása és azért nem is kételkedünk abban, hogy a város szívesen veendi a kormány ajánlatát, hogy a város és vidékünk számlámlora méltó helyi nevelés és gyógykezelés által a társadalomnak legyenek visszaadhatók. *Frim* dr. péntek estig városunkban időzik és a „Vademéber” szállóban fölálhat. Minden hozzá érkező kérdésködre legnyugodtabb készséggel adja meg a kívánt fölvilágosítást.

Sikkasztó végrehajtó. Tegnap lapunkban már közöltük, hogy a pécsi törzsenyvezék körözvénye következtében Vityalos Imre volt pécsi bírósági végrehajtó a budapesti rendőrség által letartoztatott. Tegnap szállottak be Vityalos a pécsi kir. ügyészséghez és a vizsgálóbíró *Keresse* Miklós már ki is hallgatta Vityalost az öt terhelő büncselekmények tárgyában. Vityalos ezelőtt egy évvel feleséget és 6 gyermekét hagyván vissza 8 vagy 10 behajtott követeléssel közel 1000 ft összerékben megszökött Pécsről. Csaladját úgy nyomorban hagyta hátra, hogy az iskolás gyermekek gyűjtést rendeztek a kis Vityalos gyermekek javára, hogy azok folytathassák tanulmányaikat. Vityalos valamennyi büncselekményét illetőleg teljes beismerésben van és bevallotta, hogy az ellikasztott pénzt a lutrin vezette el. Ellfogásánál több reszkotort találtak nála.

Pecsiék Itáliában. Lassanként hazaszállinkoznak a fumei dalünnep alkalmából oda rándult földieink, kiknek nagyobb része nem elégedve meg, hogy az Adria gyöngyvölve költötte meg az ismeretséget, beljebb hatolt Itália két ege alá és tapasztalatokban gazdagodva, pénzben megfogva fognak hazakerezni, vagy érkeztek már jobbadára városunkba vissza. Ma reggel tért haza *Pulez* Imre kir. táblai bíró *Agó* Timot dr. tanár kísértebben, kik Adelsbergben a barlangot nézték meg. *Kiss* József tanár nejevel, *Koharics* N. János nejevel, kik az adelsbergi esppk-barlangot és Triestet látogatták meg, továbbá *Lenkei* Lajos, *Haksh* Lajos, a „Pécsi Ujság” szerkesztői és *Körösi* Henrik tanár, kik Velenét járták be, míg veleneci utitársaik, *Aidinger* János kir. tanácsos, *Szautter* Gusztáv ügyvéd és neje és nővere, özv. *Haudeckerné* Velenceből Milanóba, Genovába, Florenzá és Bolognába utaztak, honnét hétfőn reggel térnek Pécsre vissza. A társaság másik része, névleg *Hoffer* Károly és neje, *Schlauch* Paula kislánnyal Velenéből Triestbe illetőleg Pólába utaztak, honnét Pécsre térnek vissza, míg *Szigriszt* Lajos Pólából Metkovicsra, a dalmat tengerpart megszemlélésére, *Metkovics* pedig Mostáron, *Serajevón* át tér városunkba vissza. Képzelték, mily kellemes a messze vidékeken a találkozás és viszontlátás öröme. A debreceni dalárda testületileg indult tegnap Velenébe és e célból külön hajót bérelt, melyen 2000 személy tette meg az utat a viláig legérdekesebb városába. A Pécsi

Dalárda itt föl nem sorolt tagjai és az azokkal Fiuméba rándult hőlgyközönség meglegedett Fiume ismerettségével és onnét egyenesen Pécsre tért vissza.

— **A kőművesek sztrájkja** még mindig tart és semmi jel sem mutat arra, hogy egyhamar meg szűnjék. Munkásoknak nélkül állanak az épülő felben levő paloták és lakházak az egész városban, mert kivétel nélkül minden építő mesternel sztrájkolnak a kőművesek, kik a mai napig egy hajszál sem engedtek túlajított követeléseikből s viszont a munkadok sem mutatnak legkevésbé hajlandóságot az egyezkedésre, megvélni győződve, hogy saját érdekeik veszélyeztetése nélkül a munkabérek följebb nem emelhetik. Schleich Imre építész, kinek a napászmásokat leszámítva, 200 kőműves van *általában* foglalkoztatva mint értesülünk bevarja még ennek a hetnek a végét, és ha azután sem állanak munkába emberei, úgy elhozza azt a körülbelül 200 fónyi munkás csapatot, mely a vidéken rendelkezésre áll. A magunk részről nagyon kívánatosnak tartjuk, hogy a jelenlegi indokoltan sztrájk mielőbb véget érjen, mert komolyabb összejövetelt tartunk arra az esetre, ha az idegen munkás elem Pécsért nyerne foglalkozást és a helybeliek kereset nélkül maradnának. A sztrájkolók eddigelé kifogástalanul viselkedtek és semmi-nem rendőri beavatkozás alkalmát nem adták.

— **Egy tüzöltő halála.** Vukaszy János, a városi önkéntes tüzoltók egyik leg buzgóbb tagja meghalt ma reggel 26-ik évében. Hetekkel ezelőtt meglötte velelennél egyik kezét és ő a sebet elhanyagolta. A gyógyulás nem akart ehogy sem bekövetkezni, végre is vérmegzés állt be és a derek tüzöltő a korházban, hova az utolsó napokban szállítottat, meghalt.

— **Halálozás.** Balázs Lajos iparos meghalt 24-ik évében.

— **A legmagasabb és legkisebb fönyeremény.** Fortuna istenasszonya határozottan városunk felé fordította mosolygó arcát. Alig mulik el év, hogy egyik-másik sorsjegy fönyereményét ne pécsi vagy környékbeli lakos útán meg. A pécsi bankházakban vásárolt sorsjegyek költségvetési Fortúnának. A múlt évben 200,000 forintnyi fönyereményt fizetett ki *Schupringer J.* pécsi bankháza és ma ismét abba a helyzetbe jutott, hogy egy 120,000 forintos fönyereményt utálványozhat ki. A szerencsés nyertes előbb is már kedvelte volt a gazdagási istenasszonyának, a mennyiben *Spitzer* Márkus vagyonos ember, földbirtokos, megyei virilista, közkedvelt ember a vidéken és a siklói társadalmi élet egyik előkelő tényezője. 1877-ben vásárolta Schupringernél a magyar nyereménykölésön 4138 sorszámú 25 számu sorsjegyet, melyet az e hó 15-iki húszalán 120,000 forintos adoménnyal fönyereményt húztak ki. Ez az *ötödik* sorsjegy, mely a Schupringer cégnél fönyereményt csinált. Tudvalevő dolog, hogy az *Ullmann M.* Károly bankházán is több fönyereményt ütöttek meg az utóbbi években és ebből kiválgilák, hogy alapítan a mi vidékünk panaszra, hogy elfordult tőle a szerencse. (Csak az a baj, hogy ritkán éri azt, aki igazán reá szorult. Érdekes, hogy az e hó 15. húszalán a magyar nyeremény-kölés legkisebb nyereményét is, 120 forint értékben Pécs-t csinálták meg. A szerencsés nyertes azonban nem igen akar szerencséjének örönden.

— **A bicikle-sport áidozata.** *Benzenleiner* Sándor pécsi eukriász és *Walla* Ferenc óriás tegnap délután egy nagybobb-szabású bicikle tórt tettek meg, miközben Siklós s több községet érintettek. Késő este jöttek haza a kirándulásról. Gyönyörű holdvilágos éj volt, minden a

legjobb rendben ment egész addig, míg a Zsolnay-féle gyár elé érkeztek, hol Benzenleiner biciklijének hátsó kereke megcsuszott és Benzenleiner a kerékpárról új szerencsétlenül esett le, hogy bal lábának szára, közvetlenül a csukló fölött eltört. A szerencsétlenül járt sportsmann-t kísérő társa a közelben levő gyári porta épülethez vitte be, hol éjjeli két óráig kellett várakoznia, míg a telefon útján két kocsis megrázott. Lakására vitették, *Johann Béla* drt hivaták, ki az eltört lábat helyreárazította. Ugy 10 hétig kell majd a bicikle-sportnak nemes élvezetet nélkülöznie.

— **A Lakits-laktanya ügye.** A belügy-miniszter jóváhagyta a városi közgyűlés azon határozatát, hogy a honvéd huszárság elhelyezése céljából a Lakits-laktanya újrapépítésre és alakítására 106 ezer 966 ft. 41 kr kölcsönnyelvet kötött a Mgy. fedkedelmi bankkal, egyuttal a fölterjesztett tervekre műszaki észrevételeket tett lenyegtelen módosításokat rendelvén el.

Színház, irodalom, művészet.

*. Konti „*Suhanc*”-a volt tegnap a műsoron és az előadás, melyben láttuk, egyike volt a legjobbakkal. A darab csak úgy szíparkázik az élénkségtől és a felbuzgató zene szépen előadva nem tévesztette el a hatást. A címszereplő *Kaposi* Józsa nagy hatást ért el. Olyan csinos, paján és jóhangú nyomdász-suhane volt, hogy no! Egyik munkatársunk nyomban ki is jelentette, hogy ha a „Pécsi Újság” nyomdájában is ilyen enni való szöfgyerek volna, mindjárt szorgalmasabban írogatna b ő is és ajánlotta a szerződést. De hol van még a mi nyomdák ettől?! De félre a tréfal. *Kaposi* Józsa suhane sikerült alakítás. Tűzzel és sikkal jászott, csinosan énekel; dalait megújratták (kapott érték két szép eszokrot és teméntelen tapost) és csapangó jökdéve fölvilágyozta az összes partnereket, kiknek mindvégig ő volt a keresett központjuk. Szépen énekelte *Juhász* Ilona Elizt, kinek gyönyörű szerelmi dalát, melyet a széphangú művésznő elragadóan énekel, szintén megújrattatták. A közönség visszafójtott lélekzettel nyerte az olvadó hangokat és igazán hálásak lehetünk, hogy a művésznő az unszolásnak engolye, még egyszer el-énekelte azt. Megvalljuk azonban, hogy bár a szép éneket elismeréssel vagyunk, ez ismétlést nem helyeseljük. A ki ezt a szép és nehéz dalt megérszer akarja hallani, az várja be, míg újból adni fogják a „*Suhanc*”-ot. — A magas C nem kuplé, — melyet csak úgy lehet kirányi a mellényzsebből. *Juhász* Iloa ugyan kivágja 10-szer is, hanem azért; hozzuk be azt a szokást, hogy nem ismétlünk csak kupleket. — Igen jó volt *Kassai* az öreg tábornok, és *Kállay* Luiza Moréne csekély szerepében. *Polgár* Bizotja, *Dezső* Durandja, *Badraghy* Meunier-éje ismert kitűnő alakítások. Nagy Imre Emilt adta, az enek-részben is fogyatekosan, játéka pedig nagyon tetovázó volt. Megemlekeztünk még *Fodor* Ilonáról, ki a dajkát énekelte csinosan. Tetszős színdarab; kar, hogy nincs alkalmá többször föllepni. Cs—a.

TÁVIRATAINK.

A fővárosi hírlap botrány.

Budapest, május 17. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) A képviselőház ülése megnyitván, napirend előtt Hieronymi belügyminiszter még egyszer visszautasítja

azon rágalmat, mintha a kormány a hírlapokkal kereskedett volna, mire a ház áttér a napirendre.

A házassági jogi vita a képviselőházban.

Budapest, május 17. (Eredeti távirat.) A képviselőház a belügyminiszter fölszólalása után napirendre térvén, megkezdődött a förendház nunciámának tárgyalása a házassági jogi javaslat gyében. *Wekerle* miniszterelnök kijelenti, hogy nincs kérdés, mely oly érett volna a rendezésre, mint nálunk a házasságjog. A közvélemény évek óta követeli a rendezést és a förendházban nem mondtak oly érveket a reform ellen, mely a kormányt álláspontjában megingathatná. *A kormány radikális megoldást akar*, itt opportunizmusnak nincsen helye. Ő és miniszterársai korábbi álláspontjuk mellett megmaradnak (hosszantartó éljenzés) és indítványozza, hogy a képviselőház a már elfogadott házassági jogi javaslat mellett maradjon meg és azt a förendházban azon fölhívással küldje vissza, hogy azt ismét fontoilóra vegye és elfogadja. (Hosszantartó tetszés.)

Justh Gyula kijelenti, hogy pártját a förendház magatartása nem lepte meg, mert annak szervezete a parlamentárizmusnak nem felel meg. Pártja mindig követelte a förendház reorganizálását. Az egyházpolitikai reformok mellett ő és pártja most még jobban megmaradnak és a miniszterelnök indítványát elfogadja. (Éljenzés.)

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy a javaslatot nem akarja a napirendről levétetni, de kívánja, hogy módosítsák azt. Az udvari méltóságok és *Czirák* Béla külügyminiszteri osztályfőnök csak alkotmányos jogaitk gyakorolták és nem felsőbb befolyásnak engedtek. Ő különben mindig híve volt a hivatalnokii függetlenségnek. Ő is kívánja a förendház reformálását, de *irának ki új választásokat* és kérdezzék meg a nemzetet. Midőn e házat választották, nem volt az a kötelező polgári házasságról (elénk ellentmondások jobbról.) Egyetlen ut a kibontakozásra: a compromissum. Határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a kormány fölhívhatja, hogy a házasságkötés kötelező formáját ejtse el! (Óriási lármá, elnök az ülést fölfüggeszti.)

Kullmann János Szepes-Szombat képviselője elfogadja a miniszterelnök javaslatát. *Szilágyi* Dezső igazságügyminiszter kijelentése szerint Apponyi fölfogása nem áll a népképviselői elv alapján. A két kamara-rendszer elve az, hogy a privilegiumokon alapuló förendház a nemzet akarata előtt meghajoljon. A kompromissumot politikailag helytelennek tartja.

Lélekemelő ünnepély folyt le a budapesti első leánykihazító egyeslet új palotájában a folyó hó első napjaiban. A zárkóvet tettek le azon épülethez, melyet az egyeslet a Teréz-köruton, három utcára nező homlokzattal emeltetett. Az egyeslet előkelő állását és kipróbált közhasznú voltát eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy az ünnepélyen a székes főváros vezérterfiai: Gerölczy Károly és Márkus József polgármesterek, a Lipót és Erzsébet-város országgyűlési képviselői: Mezei Mór és dr. Morzsányi Károly számos más kitűnőséggel együtt megjelentek. Az ünnepélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg, kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schwartz Armin elnököt és dr. Wittman Mór tartott az egyesület 31 évi, folyton erősödő működéséről felette érdekes beszédet. Az ember szeretettel nemese érzelmű a legerősebb védőbástya a század végének fenyegető rémei, a socialismus és anarchismus ellen. Az első budapesti leánykihazító egyeslet e nemese szolgálataiban, a boldogság terjesztésében futotta meg eddigi pályáját s gazdag múltja kezdeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beillesztettek a Róna József szobrász által készített művészi zárkóvet az épületbe s ekkor általános nagy érdeklődés közt a székes főváros polgármestere, Gerölczy Károly kir. tanácsos emelt szót. A polgármester köszönetet mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló közhasznú intézet léteztetéséért, a melynek párját nem leljük a ha-

zában. A közszolgálatban eltöltött hosszas és sokoldalú tevékenységének emlékei közt örömmel őriz egy kis emléket, azt t. i., hogy ő volt, a ki 30 évvel ezelőtt, mint Pest város hatóságának egyik jegyzője, az első budapesti leánykihazító egyeslet alapszabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyás végett előterjesztette. Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelet, az ő szemei előtt nőt a fa nagygyá, s árasztotta jótékony gyümölcsét ezrekre és ezrekre. Az egyeslet saját ereje, saját munkássága által évtizedről-évtizedre nagyobb sikereket ért s ma jól esik szólnak konstatálni, hogy megelégszel tekinthetnek vissza az egyeslet vezetői a megfutott pályára s ama nagy közigazgatási missióra, a melyet az egyeslet betöltött s betölteni a jövőben is hivatva van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltettek. Reich József köszönetet mondva ugy Gerölczy polgármester urnak, mint a többi jelen volt előkelőségeknek a szíves megjelenésért, a minden tekintetben sikertült szép ünnepély végett ért. Az egyesület, mely első volt a magyar hazában, mely a kölcsönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s midőn az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért, az egyesület a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben megérdemli.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
LENKEI LAJOS.

A „Pécsi Újság“ nyomdája.

A hidegvizgyógyintézet

az Engel-féle fürdőben

a tudomány újabb vívmányai szerint főlserelve
villamosítás, masszázs és villamos gyógyfürdővel (a masszázsban jártas személyzettel)

nyári idénye már kezdetét vette.

Az intézet 12 évi fennállása óta kezelt betegek kimutatása szerint legjobb sikert eredményezett **idegbántalmakkal**, névszerint: hysteria, neurasthenia, neuralgia, különféle hűdések, gyengeségi állapotok s egyéb gerinc s könnyű idegbántalmakkal, továbbá mindennemű férfi és női bajokkal, vérszegénység és sapkornal, gyomor, bél- és tüdőhurutnál, csúszos és köszvényes betegségeknel, valamint a különböző szervek verkeringsi bajainál, gyakori fejfájás, álmatlanság, szédülés és szívdobogás, mellszorulás (asthma), idült székrekedés stb.

Felvétel és orvosi rendelés Szechenyi-ter 2-ik szám, 11—3-ig.

Dr. LOEWY LIPÓT orvos.

Levelekre szívesen válaszolhatik. 4048

Két butorozott szoba

siklósi ország-ut 20-ik sz. alatt azonnal kiadó.

A tavaszi és nyári idényre

dús főlserelésben a legelegánsabb párisi és bécsi kalapmodellek a legjutányosabb árakon kaphatók nálam.

Nagy választék

gyermek - kalapokban, negligé- és utazó kalapokban.

Megrendelések pontosan és izlésesen eszközöltetnek.

Számos megbízást kér mély tisztelettel

KILLER RÓZA
divatárusnő.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Pécsett, siklósi országút 36-ik szám alatt

levő üzletünket újonnan berendeztük. Az európai fővárosok legnagyobb kocsigyáraiban több év lefolyása alatt e szakmába vágó oly tapasztalatokat szereztünk, hogy tisztelt megrendelőink teljes megelégedését kiérdemelhetni reméljük.

Törekvésünk oda irányul, hogy a n. é. közönség és a megrendelők bizalmát teljesen elnyerjük és ajánljuk jótállás mellett

raktáron levő kész kocsijainkat a legjutányosabb árakon.

Kiváló tisztelettel

**Landesz Károly, Hasznos János,
Kronászt Antal,**

kocsigyártók.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses kivitelben, valódi ezüst és china ezüstmű

☞ 5 forintól 20 forintig ☜

ugymint :

Fel szolgáló tálczák majolikabetéttel,

asztali állványok,

kenyérkosarak, gyümölcstartók, étszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhetők

SCHÖNWALD IMRE

ékszergyárosnál

Pécsett, k. rály-utca, Hattyu-épület.

Uri nyakkendők nagy választékban, mélyen leszállított áron.

TAUSZIG ARMIN PÉCSETT.

Értesítés!

Üzlethelyiségemnek május havára tervezett nagyobbítása és az azzal összefüggésben álló nagymérvű átalakítások szükségessé teszik, hogy míg ezen munkálatok befejezetnek, üzlethelyiségemből ki-költözzem. Megfelelő helyiség, hova nagy

árkészletemet

elhelyezhetném, rendelkezésemre nem áll, kénytelen vagyok az építkezést június hóra elhalasztani és addig

az összes raktáron levő árucikkeket a beszerzési áron alul mélyen leszállítva elárusítani.

Midőn az igen tisztelt közönség figyelmét erre felhívni bátorkodom, kérem becses látogatásaival megtisztelni.

Tauszig Armin.

Uri nyakkendők nagy választékban, mélyen leszállított áron.

Uri nyakkendők nagy választékban mélyen leszállított áron.

Uri nyakkendők nagy választékban mélyen leszállított áron.